

Bir Ayrılık Trajedisi

Nimai Paṇḍita, güneşe göre yapılan hesaplarda, yıldızların hayırlı bir açığa geldiği Makara-sāṅkrantī gününde, *sannyāsa* - vazgeçmişlik inisiyasyonu almak üzere Katwa'ya gitti. Artık bundan sonra Śrī Caitanya Mahāprabhu olarak bilinecekti. Yüzerek Ganj'ı geçti ve ıslak giysilerle Katwa'ya doğru koşmaya başladı. Bundan az önce arkadaşlarından yalnızca bir kaç tanesine, Nityānanda Prabhu, Gadādhara Paṇḍita, Mukunda ve diğerlerine şunu söylemişti, “Vazgeçmişlik giysilerini alma zamanı çok yaklaştı.”

Bir süre önce, Nimai Paṇḍita karşıtı bir grup oluşmuştu. Maddesel yapının en üstün ilke olduğuna ve bilincin, maddenin ürünü olduğuna inananlar Nimai Paṇḍita'ya saldırmaya başlamışlardı. O şöyle düşünüyordu, “Ben en düşük insanları kurtarmak için geldim, ama eğer onlar Bana karşı suç işlerlerse yükselmeleri için hiç umut kalmaz.” Şöyle konuşmuştu, “Ben en büyük iyileşmeyi sağlayan ilaçla geldim, ama şimdi görüyorum ki hastalıkları hızla ilerlemekte ve tedavisi ise imkansız. Bu kıyamete kadar böyle sürecek. Hastalar doktorlarını karalayarak günah işliyorlar. Beni aşağılamak için plan yapıyorlar. Benim bir aile reisi olduğumu, yeğenleri olduğumu, onlardan biri olduğumu düşünüyorlar. Bu en düşmüş çağ için en iyi ilaçla geldim, oysa görüyorum ki bana karşı komplo kuruyorlar. Artık onlardan biri olmadığımı göstermeliyim.” Böyle düşünmüştü, “Aile yaşantısını terkedeceğim ve *sannyāsa* alacağım; köy köy, kasaba kasaba dolaşıp Kṛṣṇa'nın kutsal adını yayacağım.” Kararı buydu ve bir kaç gün sonra Keśava Bharatī Mahārāja'dan *sannyāsa* almak üzere Katwa'ya gitti.

Sannyāsa almak üzere oradan ayrılmadan bir gün önce Nimai Paṇḍita'nın evi, öğleden sonra başlayıp akşam saatlerine kadar, adanmışlarla dolmuştu. Her yıl o gün, Bengal'de *Lakṣmī-pūjā*, şans tanrıçasına ibadet günü olarak kutlanır, çok özel pastalar yapılır dağıtılırdı. Nimai ertesi gün erkenden *sannyāsa* almak üzere oradan ayrılacağını bildiğinden peşinden gelenleri oraya öylesine çekmişti ki neredeyse bütün belli başlı adanmışlar Onu görmek üzere orada toplanmışlardı.

Hare Kṛṣṇa Mahā Mantra

Hepsi de Lord'a sunmak üzere, çiçekten kolyelerle ve pek çok değişik sunularla gelmişlerdi. Nimai çiçek kolyeleri aldıktan sonra getirenlerin boyunlarına astı. Yalnız en yakın dört adanmış, Onun ayrılacağından haberdardı; Diğerleri, Onun Navadvīpa'daki son günü olduğunu bilmiyorlardı. Çiçek kolyeleri kendi elleriyle adanmışların boynuna astı ve onlardan şu istekte bulundu, “Her an Kṛṣṇa'nın adını söyleyin. Hangi koşulda olursa olsun *kṛṣṇa-nāma*'dan vazgeçmeyin. Başka hiçbir şey yapmayın. Çalışırken, yerken, uyurken, uyanırken gece gündüz-ne yaparsanız yapın sürekli olarak Kṛṣṇa'nın adını söyleyin. Her an Kṛṣṇa'dan söz edin-başka şey konuşmayın. Eğer Bana gerçekten bağlıysanız ve seviyorsanız Kṛṣṇa'nın adını söylemeden hiçbir şey yapmayın.

Kṛṣṇa bilincini geliştirin. Kṛṣṇa hepimizin özüdür. Babamızdır; Bizler Ondan geldik. Babasına gönül borcu duymayan oğul her doğumda cezalandırılır. Her zaman Lord'un adlarını söyleyin:

*Hare Kṛṣṇa Hare Kṛṣṇa Kṛṣṇa Kṛṣṇa Hare Hare
Hare Rāma Hare Rāma Rāma Rāma Hare Hare*

Bundan başka bir dinsel ilkeye gerek yoktur. Yalnız Hare Kṛṣṇa söyleyin. Bu sıradan bir *mantra* değildir, *mahā-mantra*'dır, *mantraların* en büyüğüdür - yeryüzündeki tüm *mantraların* özüdür. Bundan başka reçete uygulamayın.

“Lord’unuzu hatırlayın, evinizi hatırlayın. Burası yabancı bir ülke; burada özlemimi çekeceğiniz hiçbir şey yok. Her an eve dönmeye, Tanrıya dönmeye çalışın.” Lord böyle konuştu; bütün adanmışlar ise sezgisel olarak Onu görmeye geldiler, çünkü o akşam, Nimai Paṇḍita'nın Navadvīpa'daki son akşamıydı.

Lord ve Meyve Satıcısı

O gece geç vakit, Śrīdhara Kholāvecā adlı bir adanmış geldi. Plantain ağacı (muz ağacına benzer bir ağaç) meyvesi yetiştirirdi. Ağacın olgunlaşmış veya ham yeşil meyvelerini ve tabak olarak kullanılan geniş yapraklarını satardı. Nimai bazen meyveler için değerinden daha az öderdi ona, bazen de en iyi meyvelere el koyar para falan ödemezdi. Śrīdhara o gece geç vakit ona bal kabağı sunmaya geldi. Nimai şöyle düşündü, “Neredeyse tüm yaşamımı onun bir sürü şeyine el koyarak geçirdim. O ise bu son akşam Bana şu harikulade, karşı konulmaz kabağı getirdi.” Ve Śacīdevī'ye sordu, “Anne, Śrīdhara Bana şu kabağı getirdi. Lütfen nasıl pişirebilirsin bir düşün.” Yatma vakti bir kişi süt getirdi. Nimai annesine, “Anne bu sütle ve kabakla tatlı-pirinç hazırla” deyince Śacīdevī pirinçli kabak tatlısı hazırladı: süt, pirinç ve şekerle kaynatılan kabak.

O gece geç saatlerde, saat üç sularında Nimai oradan ayrıldı. Viṣṇupriya-devī'yi yatakta uyurken bıraktı. Annesi Śacīdevī, olacakları sezmiş kapıda bekçilik yapıyordu. Nimai onun önünde secde edip uzaklaştı. Nimai ayrılırken, annesi taştan bir heykel gibi, kapı eşiğinde öylece oturup kaldı. Tek bir söz söyleyemedi. Adeta dilsizdi.

Saat üçü biraz geçte Nimai yüzerek Ganj'ı geçip üzerinde ıslak giysilerle doğruca, yaklaşık yirmi beş mil ötedeki Katwa'ya yönelmişti. Dokuz, on sularında oraya ulaştı. *Sannyāsa* almak için Keśava Bharatī'ye yaklaştı.

Śacī Anne'nin Kederi

Sabahın erken saatlerinde adanmışlar Nimai'yi görmeye geldiler ve kapının eşiğinde Śacīdevī'yi heykel gibi otururken buldular. Kapı açıktı. Ev bomboştu. “Neler oldu Śacīdevī?” diye sordular. O da, “Siz adanmış kulları bekliyordum. Bu ev sizin olsun. Ben başka bir yere gideceğim. Artık bu eve giremem. Sizler Onun kullarısınız; gerçek varisleri sizlersiniz. Sizin olsun.” Etrafına toplandılar ve onu avutmaya çalıştılar. “Gidecek misin? Geride bıraktığı genç eşi ne olacak? Kızcağız henüz on dört yaşında. Onu kim koruyacak? Sana verilen sorumluluğu göz ardı edemezsin. Sorumluluk senin omuzlarında.” Böylece gelip onu avutmaya, biraz ümit vermeye çalıştılar.

Adanmışlar bir anda Nimai Paṇḍita'nın, Śrī Gaurāṅga'nın Navadvīpa'yı terkettiğini duydular. *Sannyāsa* almak için Katwa'ya, Keśava Bharatī'nin *āśram*'ına gittiğini, Navadvīpa'daki insanlara ebediyen veda ettiğini öğrendiler.

Kapkara bir gölge kapladı her yanı. Oradakilerin çoğu ağlamaya, göz yaşı dökmeye başladılar. Pek çoğu Katwa'ya doğru koşmaya başladı. Nimai Paṇḍita eşi bulunmaz bir bilgindi, güzel bir yapıya sahipti, açık tenli uzun boyluydu ve cömertti. İnsanları Kṛṣṇa'nın

kutsal adıyla çılgına çevirmişti. İki büyük günahkârı Jagâi ve Mâdhâi'yi sefil yaşantıdan kurtarmıştı. *Mrdanga* davulu kırmış olan Müslüman Kazi'yi durdurmayı başarmıştı. Üst düzey eğitim kültürüyle, özellikle de mantık bilgisiyle ünlenmiş olan Navadwîpa'yı fethetmeye çalışan birçok bilgini, ünlü bir *paṇḍita* olarak, dize getirmişti.

O sıralarda Navadwîpa'da mantık (*nyāya*), maddesel enerji'ye ibadet (*tantra*) ve resmi Hinduizm (*smṛti*) ön plandaydı. Navadwîpa bilim açısından ün kazanmıştı. Eğer *paṇḍitalar* Navadwîpa'lı bilginleri yenemezlerse ün kazanmaları imkansızdı. Çok uzaklardan, Kashmir'den gelen Keśava Kaśmīrī, *paṇḍita* ünvanı için sertifika almaya Navadwîpa'ya gelmişti. Ve Nimai Paṇḍita onu dize getirmişti. Keśava Kaśmīrī öylesine büyük bir *paṇḍita* idi ki, onun bilgelik tanrıçası Saraswatī'nin en gözde oğlu olduğu söylenirdi. Kimse onunla boy ölçüşemezdi. Ama yine de Nimai Paṇḍita tarafından yenik düşürülmüştü.

Ebediyen Elveda

Bütün bunlara rağmen Nimai Paṇḍita, Navadwîpa'da yaşayan insanlar Kendi değerini anlamadıkları için Navadwîpa'yı ebediyen terketmiş ve *sannyāsa* almıştı: Keśava Bharatī birden *āśrama*'sının ışıkla dolduğunu farketti. İlk önce, güneş doğuyor sandı; sonra ışık saçan bir insanın kenidisine yaklaşmakta olduğunu gördü. Yerinden doğruldu ve görmeye çalışarak gelene yaklaştı. “Ne olabilir?” diye düşündü.

Ardından büyük adanmış-bilgin, Nimai Paṇḍita'nın gelmiş olduğunu anladı. Nimai Paṇḍita önünde durdu ve şöyle dedi, “Senden *sannyāsa* almak istiyorum.” Ama Keśava Bharatī Nimai'nin önerisini kabul edemezdi. “Senin güzelliğin ve kişiliğin beni büyüledi,” dedi. “Ama çok gençsin, henüz yirmi dört yaşındasın. Annen, eşin ve büyüklerinin hâli ne olur? Onlara danışmadan, sana vazgeçmişlik giysileri vermeye cesaret edemem.”

O sırada, ünlü Makara-saṅkrānti tatili olduğundan pek çok kişi Ganj'ın kutsal sularında banyo yapmaya gelmişti. Söylenti, orada toplananlar arasında ateş gibi bir anda yayıldı: “Navadwîpa'dan Nimai Paṇḍita *sannyāsa* almaya gelmiş.” Birçok insan oraya koştu ve büyük bir kalabalık toplandı.

Sevgi Dolu Direniş

Herkes Mahāprabhu'nun *sannyāsa* almasına karşı çıktı. Bazılarından protesto sesleri yükseldi: “Keśava Bharatī! Bu genç adamın *sannyāsa* almasına izin vermeyeceğiz. Eğer bu çekici, genç, güzel çocuğa *sannyāsa* verirsen bil ki *āśramanı* yerle bir ederiz. Böyle birşey olamaz.”

Oysa Nimai Paṇḍita *sannyāsa* için ısrar ediyordu. Sonunda Keśava Bharatī Ona şu soruyu sordu, “Demek sen hakkında çok şey duyduğumuz Nimai Paṇḍita'sın, öyle mi? Bir çok bilgin Navadwîpa'yı, bilginin merkezini fethetmek için geldi ve Sen onların hepsini dize getirdin. Sen O Nimai Paṇḍita misin?” “Evet,” dedi Nimai. Keśava Bharatī şöyle devam etti, “Sana *sannyāsa* verebilirim ama önce annenin onayını alman gerekir - aksi hâlde vermem, veremem.” Nimai hemen o an izin almak için Navadwîpa'ya koşmaya başladı, Keśava Bharatī ise şöyle düşünüyordu: “Öylesine otoriter bir kişiliği var ki herşeyi yapabilir.”

Nimai'yi geri çağırdılar. Keśava Bharatī şöyle dedi, “Olağanüstü kişiliğinle herşeyi yapabilirsin. Oraya gider, koruyucularını büyüler, izin alır ve dönersin. Senin için hiçbir şey imkansız değil.”

Sıradan insanlar öfke içindeydiler, Keśava Bharatī'ye “Swāmījī, bu küçük çocuğa *sannyāsa* vermene izin veremeyiz. Bu imkansız birşey! Eğer verirsen *āśramı* darmadağın ederiz.” Śrī Caitanya Mahāprabhu *kīrtan*'ya başladı. Hare Kṛṣṇa söylüyor ve çılgınlar gibi dans ediyordu. Öfkeli kalabalık genişledi, zaman zaman tartışmalar çıktı. Ve bütün bir gün, bir karara ulaşılmadan sona erdi. Gece *saṅkīrtan* ile geçti. Ertesi gün, bazı itirazlara rağmen Nimai'nin dileği yerine geldi.

Milyonlar Göz Yaşı Döküyor

Nityānanda Prabhu, Nimai'nin dayısı Candraśekhara, Mukunda Datta ve Jagadānanda Paṇḍita Katwa'ya geldiler. O gün öğlenden sonra *sannyāsa* töreni başladı. Candraśekhara Ācārya'dan, zikir yapıp danseden ve izleyenleri büyüleyen Nimai Paṇḍita yerine törene katılması istendi.

*lakṣa locanāśru-varṣa-harṣa-keśa-kartanam
koṭi-kantha-kṛṣṇa-kīrtanāḍhya-daṅḍa dhāranam
nyāsi-vesa-sarva-deśa-hā-hutāśa-kārtaram
prema-dhāma-devam eva naumi gaura-sundaram*

“Milyonların gözlerinden seller gibi yaşlar boşanırken O, güzel saçlarının kazınmasından mutluluk duydu. Śrī Kṛṣṇa Caitanya inziva sopasını alırken milyonlarca ses Kṛṣṇa'nın ihtişamını anlatan şarkılar söyledi. O andan başlayarak nereye gitse, kim Onu *sannyāsi* giysileri içinde görse, kederden ağladı. Ben, O güzel, ilahî aşk bahşeden, Altın renkli Tanrı'nın ihtişamının şarkılarını söyledim.”

Mahāprabhu'nun Sannyāsa'sı

Sahne Katwa'da geçmekteydi. Dörtüzyetmişdört yıl önce Śrī Caitanya Mahāprabhu *sannyāsa* aldı. Genç ve güzeldi, uzun bir yapısı vardı. Yalnızca yirmi dört yaşındaydı ve güzel, dalgalı saçlara sahipti. Bir berberden Onu traş etmesi istendi. Adam yanına geldi, ama geri çekildi. Berber Nimai'nin bedenine dokunmaya cesaret edemiyordu. Ağlamaya başladı. “Bu kadar güzel bir başın böylesine güzel saçlarını nasıl traş edebilirim?”

Daha başkaları da yüksek sesle ağlıyorlardı, “Ne korkunç birşey bu! Bu *sannyāsa*'yı kim icad etti? Hangi katı yürekli bu *sannyāsa-āśrama*'yı yarattı? Çocuk, çevresindekileri, sevdiklerini terketmek zorunda kalıp kapı kapı dolaşarak dilenecek, arkadaşlarını, akrabalarını terkedecek, çaresizlik içinde göz yaşı dökcek. Yüce Tanrı ne biçim şey yaratmış? Mantığa sığar mı? Mutluluk getirir mi? Ne kadar acımasızca!”

Nimai Paṇḍita gülümsüyordu. Berber tekrar tekrar uyarılınca zorla da olsa Nimai'nin saçlarını traş etti. Önce, saçlarına dokunamadı, “Ona dokunamam!” dedi. Ama sonunda yirmi dört yaşındaki bu güzel yüzlü dahî çocuğun güzel, dalgalı saçlarını kesme hizmetini yerine getirmek zorunda kaldı. Önce makas kullandı. Bazı kişiler manzaraya dayanamadılar. Bazıları çılgına döndü. İçin için göz yaşı döken, yüksek sesle ağlayan ve bağırانların tam orta yerinde traş tamamlandı.

Nimai Paṇḍita kendisini kaybetmişti. Yarı traşlı hâldeyken vecdle ayağa kalkıp *kīrtana* ve dansa başladı. Traş tamamlandıktan sonra berber yemin etti, “Artık bu elle kimseyi traş etmeyeceğim! Dilenirim daha iyi. Berber olarak son görevim bu olsun.” Berber o günden sonra şekerçi oldu.

Nimai Paṇḍita'nın Sannyāsa'sı - Mahāprabhu'nun adanmış kulları mutsuzluk okyanusuna dalmış, inançsızlık içinde gözyaşı döküyorlar

Sonunda Nimai'nin yakarışları kalabalığı yatıştırdı ve öğle saatinden az önce kaçınılmaz olan gerçekleşti. *Sannyāsa* töreni yapıldı. Nimai Paṇḍita'nın dayısı olan Candraśekhara Ācārya, *sannyāsa* töreni sırasında görev aldı. Sıra *mantra* vermeye gelince, Nimai Paṇḍita Keśava Bharatī'ye sordu, "Bana vereceğin mantra bu mu? Bir kez rüyamda duymuştum." Mantrayı gurusunun kulağına fısıldadı. Guru onaylayarak, "Evet," dedi "Sana vereceğim mantra bu." Ardından mantra verildi.

Ve bu *Sannyāsī*'nin adı da öyle sıradan, alışılmış bir biçimde verilmedi. Keśava Bharatī tuhaf bir ad ortaya attı: "Kṛṣṇa Caitanya." Genellikle *sannyāsī*lere verilen on addan hiçbiri Nimai Paṇḍita'ya verilmedi. Verilen ad Kṛṣṇa Caitanya'ydı. Bu adı duyar duymaz kalabalık bağırmaya başladı, "Kṛṣṇa Caitanya Mahāprabhu ki jaya!" "Bütün övgüler Śrī Kṛṣṇa Caitanya'ya olsun!"

Śrīnivāsa Ācārya'nın babası, Nimai Paṇḍita'nın sınıf arkadaşıydı. Kayınpederinin evine giderken Nimai Paṇḍita'nın *sannyāsa* almak üzere gelmiş olduğunu duydu. Doğruca oraya koştu ve olanları görünce dili tutuldu, perişan oldu, adeta aklını kaçırdı. Sonra ağzından "Caitanya" dışında başka söz çıkmadı. "Kṛṣṇa Caitanya" adını duyduktan sonra bir kişi ona ne dese o yalnızca "Caitanya!" diye cevap veriyordu. Daha sonra onun adı Caitanya dāsa oldu. Önceki adı yitip gitti, herkes ona Caitanya dāsa demeye başladı. Nimai Paṇḍita'nın *sannyāsa* almasına dayanamamıştı.

Śrī Kṛṣṇa Caitanya üzerine yeni giydiği kırmızı giysiler içinde gurusunu kucakladı ve her ikisi de Kṛṣṇa'nın adını söyleyerek dans etmeye başladılar. Bir süre sonra adın anlamı açıklandı. Keśava Bharatī Mahārāja dedi ki, "Śrī Kṛṣṇa Caitanya anlam olarak şudur; 'Sen tüm dünyada Kṛṣṇa Bilincini uyandır.' Sen bütün insanları Kṛṣṇa bilincine getirmek için yeryüzüne indin. Bu nedenle Senin için en uygun ad Śrī Kṛṣṇa Caitanya'dan başkası olamaz."

Nektar Dünyası

Mahāprabhu, son derece neşeliydi, şöyle düşünüyordu, “Bir sürü ruhu ebedî kederden ve acıdan kurtaracağım Bütün dünyayı bu keder okyanusundan kurtarıp nektar dünyasına götürmeye söz verdim ve şimdi bu görevi üstleneceğim.” Neşeliydi, ama çevresinde bulunanlar ümitsizlik ve üzüntü okyanusuna dalyorlardı.”

Bazı bilginler, Caitanya Mahāprabhu'nun *sannyāsa*'yı Keśava Bharatī'den, yani bir *māyāvādi*'den, bir gayrişahsiyetçi'den almış olduğunu vurgularlar. Ancak görüyoruz ki, Keśava Bharatī dıştan kendisini öyle göstermiş olsa da Mahāprabhu'yla ilişkiye girince adanmış kul oldu. Aksi hâlde, şöyle de düşünebiliriz. Keśava Bharatī gayrişahsiyetçi kılığına girmiş bir adanmıştır ve sosyal formalite olan *sannyāsa* almasında Mahāprabhu'ya destek olarak Onun vaaz vermesini kolaylaştırdı. O sıralar Hindisan'da *māyāvādi sannyāsiler*, Vaişṇava *sannyāsī*'lerden daha fazla itibar görüyorlardı ve Keśava Bharatī'nin görevi de zaten buydu. Mahāprabhu ondan *sannyāsī* giysisini kendi amacı için, vaaz faaliyetinde kendisine yardımcı olsun diye aldı. Bu şeyler başka türlü de açıklanabilir. Her neyse, Mahāprabhu *sannyāsa* aldıktan sonra, Keśava Bharatī Śrī Caitanya Mahāprabhu ile beraber şarkı söyleyip dans etmeye başladı. *Saṅkīrtanaya* katıldı ve inancı tamamen değişti.

Kṛṣṇa Kavramı: Ayrılkta Beraberlik

Nimai Paṇḍita'nın *sannyāsa* töreni işte böyle gerçekleşti. *Sannyāsa* almış olmasının anlamı neydi? Gelişim için tamamen gereksiz birşey miydi, amacına yardımcı olacak birşey miydi, yoksa gerekli miydi? Arzulanan birşey miydi? Arzulanan birşey olmadığı halde gerekli yanı da vardı. Kṛṣṇa kavramının Tanrı inancında; Tanrıyla beraber olma ve Ondan ayrı kalma arasında köklü bir ilişki vardır. Ayrılk olmadan köklü beraberlik olamaz. Ayrılkın acısı kalbin derinliklerine mutluluktan daha çok işler. Böylesi bir acı bizde doyum yaratır. İhtiyaç arttıkça doyum da o denli büyük olur. Bu, özellikle de aşk ilişkilerinde böyledir. Eğer birşeye ihtiyaç yoksa değeri de yoktur. Bu ilkeyle her yerde karşılaşılır. Bir bardak su sıradan birşeydir, ama ona olan ihtiyaç arttıkça, değeri de artar. İhtiyaç demek ayrılk demektir. Doyumdan bağımsız olan ihtiyaç ayrılıktır, açlıktır.

Ayrılk, hem Navadvīpa *līlā*'da hem de Vṛndāvana *līlā*'da en önemli rolü oynar. Kṛṣṇa ve *gopī*ler kaç yıl birlikteydiler? Kṛṣṇa yedi yaşından on iki yaşına kadar, sadece beş yıl Vṛndāvana'daydı. Sonra Mathurā'ya gitti. Kuşkusuz *Padma Purāna*'da belirtildiği gibi olağanüstü ya da farklı durumlarda yaş, bir buçukla çarpılarak ölçülmelidir. Öyleyse Kṛṣṇa sekiz yaşındayken on iki yaşında kabul edilmelidir. On iki yaşındayken ise on sekiz yaşında kabul edilmelidir. Bu durumda Kṛṣṇa, büyüme ölçüsüne göre Vṛndāvana'da on iki yaşından on sekiz yaşına kadar, yıllara göre ise yedi yaşından on iki yaşına kadar kaldı.

İlahî Aşkın Derinliği

Kṛṣṇa Dvāraka'da uzun süre kaldı; Yeryüzündeki yaşamı toplam yüz yirmi beş yıl sürdü. O, on iki yaşında Vṛndāvana'yı terkettikten sonra, *gopī*ler yaşamları boyunca ayrılk acısı duyumsadılar. Uzun ayrılıkları adanmışlıklarını son derece düzeyli bir hâle getirmişti: aşkın gerçek olup olmadığını ayrılk sınavı gösterir. Bunca uzun süreli bir ayrılkta ve böylesi büyük bir sınava tarihte rastlanmamıştır; yine de aşklarının derinliği azalmadı. Aksine, orada aklın almadığı, gitgide derinleşen bir ilahî aşk vardı.

Hem Navadvīpa'da hem de Vṛndāvana'da geri plan hemen hemen aynıdır. Navadvīpa'da, Mahāprabhu, direnişçileri yenmek için ev yaşantısını terketti. *Vṛndāvana-lilā*'da da bu hemen hemen böyledir. *Vṛndāvana-lilā*'da, direniş, Kral Kaṁsa tarafından Mathura'dan gönderilen Aghā, Bakā, Pūtana, Tṛnāvarta ve benzeri şeytanlar şeklinde geldi. Kṛṣṇa direnişçileri yok etmek için Mathurā'ya gitmek zorunda kaldı ve oraya vardığında, direnişçilerin çok fazla olduğunu gördü. Kaṁsa'nın kayınpederi, Jarāsandha, Kālayavana, Śīsupāla, Dantavakra ve daha pek çokları Kṛṣṇa'ya düşmanlık besliyorlardı. Bu yüzden Kṛṣṇa *gopīlere*, düşmanlarını yendikten sonra Vṛndāvana'ya dönmeye ve onlarla barış içinde oynamaya söz vermişti. Direnişçileri ortadan kaldırmak için Kṛṣṇa'nın gitmesi gerekiyordu. Kurukṣetra'da *gopīlere* şöyle dedi, "Daha başka düşmanlarım var. Onların işini bitirdikten sonra sizlerle tekrar bir arada olacağım." Kurukṣetra'da *gopīlere* işte böyle bir umut verildi.

Aynı şekilde burada da Mahāprabhu, kendisine karşı olanları yenmek için, Navadvīpa'yı terketmek zorunda kaldı. Daha sonra, Hindistan'daki bütün bilgileri ve farklı mertebeden ve inançtan din adamlarını dize getirdikten sonra Navadvīpa'ya döndüğünde herkes Kṛṣṇa bilincine yönelmişti. Kalabalık çılgınca Ona yaklaştı. Kendi köylerinden bir çocuk olan Śrī Caitanya-deva'ya kalabalığın nasıl delicesine yaklaştığını algılamak son derece zordur.

İnsan Kafalarıyla Dolu Ganj Nehri

Ganj'ı geçtiler. Ganj nehrinin tamamı göz alabildiğine insan kafalarıyla doluydu. Her yönden Ona doğru koşuyorlardı, öylesine ki vahşi ormanlar insanların ayakları altında düm düz oldu. Bir kaç gün Śrī Caitanya Mahāprabhu, yakınlardaki Vidyānagara'da kaldı ve sonra Kṛṣṇa'nın kutsal adını söyleyerek Vṛndāvana'ya gitti. Binlerce adanmış kul Onun peşinden koşuyordu; kutsal ayağının tozunu almak için adeta toprağı kazıyorlardı, derin çukurlar oluşuyordu.

Śrī Caitanya Mahāprabhu, yaklaşık on sekiz yıl boyunca Nimai Paṇḍita adıyla bilgin olarak yaşadı. Sonra, yaklaşık altı yıl, Vṛndāvana da dahil Hindistan'ı enine boyuna dolaştı. Yaşamının son on sekiz yılında sürekli olarak Jagannātha Purī'de kaldı. *Sannyāsa* aldıktan sonra ilk altı yıl insanlarla bir arada oldu. Yaşamının son on iki yılında neredeyse tamamen tüm insanlardan koştı ve Rādhā-Govinda'nın ayrılığa beraberliğini tatmaya yoğunlaştı. Ve o güne dek hiçbir yerde deneyimlenmemiş hatta duyulmamış olağanüstü vecd belirtileri gösterdi. Ayrılık, bedende ve zihinde işte böylesine harikulade etkiler meydana getirebilir.

Śrī Gaurāṅga – avatāra

Śrī Gaurāṅga-*avatāra*'nın iki tür özelliğı vardır: gelişindeki aşikâr neden, genelde insanları günahlarından kurtarmak ve onlara yaşamın en yüksek değerini vermek – onlara Kṛṣṇa'nın adını vererek Vṛndāvana'ya – *braja-lilā*'ya, götürmektir. *Yuga-avatāra*'nın, Tanrı'nın bu çağa uygun enkarnasyonunun işlevi budur. Tanrı, ilahî sesi insanlara dağıtmak için ve onlara ilahî ses aracılığı ile nasıl en üst konuma ulaşabileceklerini göstermek için gelir. Yine de yerine getireceğı bir başka amacı daha vardı. Brahmā'nın gününde bir defaya mahsus olmak üzere – özel bir Kali-yugada – Kṛṣṇa'nın Kendisi, Kendisini aramak için Rādhārāṇī'nin ruh hâlinde ortaya çıkar. Rādhārāṇī'nin ruh hâlini tatmak ister, Kṛṣṇa'ya beslediğı içsel özlemi anlamak ister. Rādhārāṇī, kendi ruh hâliyle, Kṛṣṇa'nın güzelliğini nasıl tadabiliyor ve elde ettiğı mutluluk nedir bilmek ister.

Kṛṣṇa Rādhārāṇī'nin Kendisi için neden böylesine deli olduğunu deneyimlemek istedi. Şöyle düşündü, "Bende ne var ki Benim için bu kadar ölçüsüzce çılgına döndü. Benden ne türlü bir

güzellik alabiliyor? Bunu anlayamam.” Kṛṣṇa, Śrī Rādhikā'nın ruh hâlinin kalıbına girmek istedi ve o yapıyla kendi özünün tadına varmaya çalıştı. Bu yüzden de Śrī Caitanya olarak geldi.

Kṛṣṇa, böyle bir enkarnasyon tasarlayınca ve bu düşüncesini Śrīmatī Rādhārāṇī'ye öneri olarak getirince, bize söylendiğine göre, Rādhārāṇī şöyle cevapladı, “Bazen, adımları çağırarak deliler gibi toprakta yuvarlanacaksınız, ama ben buna dayanamayacağım. Bedenini kendi altın formuyla örteceğim. Senin yerlerde yuvarlanmana izin vermeyeceğim. Seni kollarımla saracağım. Śrī Caitanyadeva'nın ontolojik (varlık bilgisi) yönünü bilenler şöyle derler, “Śrī Caitanya Mahāprabhu'ya saygılarımı sunuyorum, Onun ruh hâli ve rengi Rādhārāṇī'ninki gibidir, içsel beni ise Kendisini arayan, Kendisini tadan Kṛṣṇa'dır ve Rādhārāṇī neden Onu duyumsamak için deli oluyor, Onda ne tür bir tad buluyor, bunu anlamaya çalışır. (*rādhā bhava dyuti suvalitam naumi kṛṣṇa svarūpam*)

Śrī Caitanya Mahāprabhu yeryüzünde kırk sekiz yıl kaldı. Yaşamının son on iki yılını, bütün dikkatiyle Kendi tadını duyumsamaya verdi. Nasıl herkes güzellikleri tatmak için deli olursa, Kṛṣṇa yani güzelliğin sembolü de Kendisini tatmak için deli olur.

Kendini sorgulamak, kendini bilmek demektir. Bilinç bilinci bilme yeteneğine sahiptir. İnsan nasıl kendi bedenini duyumsayabilirse, ya da bilinç kendisini idrak edebilirse, vecd de vecdi duyumsayabilir. Bu yaklaşım, Śrī Caitanya'nın özel yardımcısı Svarūpa Dāmodara Prabhu tarafından onaylanmıştır. Svarūpa Dāmodara Prabhu, Śrīmatī Rādhārāṇī'nin Kṛṣṇa ile oyunlarındaki en yakın arkadaşı olarak kabul edilen Lalitā-sakhī'dir. O Śrī Caitanyadeva'nın ne olduğunu anlatmıştır:

*rādhā kṛṣṇa-praṇaya-vikṛtir hlādinī śaktir asmād
ekātmānāv api bhuvī purā deha-bhedam gatau tau
caitanyākhyam prakāṣam adhunā tad-dvayam caikyam āptam
rādhā-bhāva-dyuti-suvalitam naumi kṛṣṇa svarūpam*

“Ben Śrī Caitanya Mahāprabhu'ya ibadet ediyorum, O Kṛṣṇa'nın Kendisidir, Śrīmatī Rādhārāṇī'nin duyguları ve aydınlığıyla zenginleşmiştir. Yöneten ve yönetilen eşler olarak Rādhā ve Kṛṣṇa, ayrı bireysel kimlikleriyle, ebediyen birdirler. Şimdi tekrar Śrī Kṛṣṇa Caitanya olarak yeniden birleştiler. Tanrı'nın içsel zevk-veren enerjisinin bu akıl almaz dönüşümü Rādhā ve Kṛṣṇa'nın aşk maceralarından kaynaklanmıştır.”

Bu ayette, Svarūpa Dāmodara, Rādhā ve Kṛṣṇa'nın oyunları ile Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun oyunlarının paralel ve ebedî olduğunu söyler. Kış mı önce gelir, yoksa yaz mı, karar vermesi zordur. Aynı şekilde, Lord'un ebedî oyunlarında da hareket dairesel şekildedir. Bu nedenle Svarūpa Dāmodara der ki, “Caitanya-avatāra mı önce, Kṛṣṇa-avatāra mı sonra, yoksa Kṛṣṇa-avatāra mı önce Caitanya-avatāra mı sonra, karar vermesi zordur-her ikisi de ebedîdir.”

Peki Śrī Rādhā kimdir? Kṛṣṇa'nın Kendisinden kaynaklanan güzelliğin ortaya çıkışıdır. O güzellik, Rādhā formunda gelişip Kṛṣṇa'nın içinden dışarıya çıkmıştır; Śrīmatī Rādhārāṇī Kṛṣṇa'nın Kendisinden yayılan özel bir enerjidir yani *hlādinī śakti*'dir. Bu nedenle Rādhā ve Kṛṣṇa birbirinden ayrı varlıklar olarak algılanamaz; ikisi birdir ve aynıdır. Ancak bize Onların geçmiş zamanlarda ikiye bölünmüş oldukları söylendi. Ve sonra ikisi yeniden Śrī Caitanya Mahāprabhu olarak birleşti; Onun yaydığı ışık ve ruh hâli Śrīmatī Rādhārāṇī'ye aittir, doğası ve içsel gerçeği ise Śrī Kṛṣṇa'ya aittir. Ateş ve ısı birbirlerinden ayrılamazlar; güneş ve ışık ayrı ayrı varlıklarını sürdüremezler. Bir ve aynıdırlar. Mutlak Gerçek tek bir mutlak özür

(*advaya-jñāna*) ama bazen Rādhā ve Govinda kendilerini ayrılmış gibi gösterirler ve tekrar birleşirler. Bir arada oldukları zaman, birbirlerinden zevk alırlar, bazen de birleşme olanağının olmadığı acı dolu ayrılığın deneyimini yaşarlar. Bu onların ilahî yapısıdır.

Śrī Rūpa Goswāmī bunu şöyle açıklar:

*aher iva gatiḥ premṇaḥ
svabhāva-kuṭilā bhavet
ato hetor ahetoś ca
yūnor māna udañcati*

Nasıl bir sürüngen zikzak yaparak ilerlerse, aşkın yapısı da zikzak çizer. Düz bir hatta ilerlemez. Böyle olunca söz konusu eşler bazen sebepli, bazen sebepsiz tartışır ve ayrılık ortaya çıkar. Ayrılık Rādhā ve Kṛṣṇa'nın aşkın oyunları için gereklidir.

Ayrılık Acıları

Dört tür ayrılık vardır: *pūrva-rāga*, *māna*, *prabāsa* ve *prema-vaicittya*. *Pūrva-rāga*, buluşmadan önce demektir. Burada Rādhā ve Govinda buluşmazlar ama bir şekilde biri diğerinin adıyla, resmiyle, ya da ona ait birşeyle uzaktan uzağa bağlantı kurar. Rādhā, Kṛṣṇa'nın adını ya da flütünün sesini duyduğunda ortada gerçek bir buluşma yoktur, bir bağ, bir tür ilişki vardır. Kṛṣṇa'nın flütünün sesi, Kṛṣṇa'nın bir resmi, ya da Kṛṣṇa'nın adı *pūrva-rāga*'ya neden olur. Kṛṣṇa da Śrīmatī Rādhārāṇī'nin adının melodisini duyduğunda benzer şeyi deneyimler. Böylece, ayrılık acısı vardır ama gerçek buluşma yoktur. Ad o kadar güzeldir ki ne Kṛṣṇa buna dayanabilir, ne de Rādhā.

Kṛṣṇa'nın kutsal adı Śrīmatī Rādhārāṇī'nin kulağına gelince altüst olur ve şunları düşünür, “Bu dünyada bu kadar güzel bir ad daha var mıdır?” Bu Onun tepkisidir, aynı zamanda acı da duyumsar. Şöyle hisseder, “Onunla buluşamam.” Kalbine ayrılık acısı çöker. Bu *pūrva-rāga*'dır: buluşmadan önceki ayrılık acısı.

Māna başka tür bir ayrılıktır. *Māna* buluştukları zaman sudan nedenlerle anlaşmazlıkların ortaya çıkmasıdır. Aşkın yapısı budur. Bu nedenle Śrīla Rūpa Goswāmī aşk için yılan gibi zikzak çizer der. Bu hastalıklı bir hâl değildir, aşk yolunun yapısı böyledir. Bazen boş bir nedenle, ya da hiç neden yokken şöyle bir duyguya kapılır, “Beni ihmal ediyor; Benden kaçmaya çalışıyor.” Ve bunun sonucu olarak Śrīmatī Rādhārāṇī şöyle düşünür, “Onun yanında olmak istemiyorum.” Her ne kadar yüzde yüz beğeni söz konusuysa da geçici olarak derinlerden bazı olumsuz duygusalıklar ortaya çıkar; ikisinin beraberliğinden çatışma çıkar ve biri diğerinden kaçmak ister.

Aşkın Kıskançlık

Prema-vaicittya'da kıskançlık derecesi öylesine artar ki beraber olmalarına rağmen içten içe bir düşünce ortaya çıkar ve birbirlerine çok uzak olduklarını düşünürler. Bütün bu farklı ayrılık türleri yalnız *mādhurya-rasa*'da görülür. *Prema-vaicittya*, Kṛṣṇa oradayken ve Rādhārāṇī de yanbaşındayken ortaya çıkar. Kendi gölgesinin Kṛṣṇa'nın bedeni üzerindeki yansımaları başka bir kızın gölgesi sanıp öylesine kıskanır ki ayrılığın büyük acılarıyla kıvrılır ve şöyle düşünür, "Bu da nesi? Demek başka biri var!" Akli isyan eder ama arkadaşı Lalitā onu uyarır, "Sen neler diyorsun? Bu sadece senin görüntünün oraya yansımından ibaret. Anlamıyor musun?" O zaman Rādhārāṇī'nin akli başına gelir. Bütün dikkatini verir, "Ah, bu benim kendi gölgem." Böylece o duygu tamamen yok olur. Bu ruh hâli *prema-vaicittya*'ya örnektir. Sözü edilen konular çok aşkın konulardır ve detaya girilmemesi gerekir. Buna rağmen beraberlik ve ayrılıkta ilahî aşk bu yapıya sahiptir. Her ikisi de birbirlerine bağımlıdır, çünkü biri olmadan diğeri ayakta kalmaz ve ayrılık da beraberliği yoğunlaştırmak için isteyerek yaratılır.

Başka bir ayrılık türü de *prabāsa*'dır. İki çeşit *prabāsa* vardır: birincisinde ayrılık sınırlı bir süre içindir. İkincisinde içlerinden biri uzak bir yere gitmek için ülkeyi terkeder. Kṛṣṇa'nın bazı görevlerini yerine getirmesi için Mathurā'ya gitmesi gibi. Bunlar seven ve sevilen arasındaki dört tür ayrılık acısıdır. Kuşkusuz bu aşkın konular çok üst konulardır ve bizlerin bunları gelişigüzel ele almamız gerekir. Çünkü maddesel özellikleri üst mekâna yansıtırsak gelecekteki farkındalığımız bundan zarar görür. Maddesel deneyimimiz bizleri aşağıya çeker, onun için ihtiyatlı bir şekilde ilerlemeliyiz. Şu anda algıladıklarımız Kṛṣṇa'nın oyunlarının sürdüğü mekânda yer almaz – orası, bizlerin deneyimlerimizin gerçekleştiği mekândan çok daha üstün bir varoluş mekânıdır. Bakışımız, değerlendirmemiz saf değildir. Özgün şey hakkındaki anlayışımız yozdur. Bunu aklımızdan çıkarmamalıyız, bu konuları ele alırken ihtiyatlı olmak gerekir.

Rādhā ve Govinda'nın ayrılıklarından söz etmek beraberliklerinden söz etmekten daha güvenlidir. Rādhā ve Govinda'nın deneyimlediği ayrılık acısının, içinde bulunduğumuz mekânla ilgisinin olmadığını, hiç kuşkusuz, anlamak zorundayız. Ve bu temkinli yaklaşımla, bir dereceye kadar ayrılık hakkında konuşabiliriz, ama Rādhā, Govinda ve onların en yakın arkadaşlarının bir araya gelişlerini, zevk alışlarını konuşmak ya da düşünmek bizler için son derece tehlikelidir. Çünkü eğer Rādhā ve Govinda'nın oyunlarını maddesel kavramlar içerisinde düşünürsek büyük saygısızlığa neden oluruz. Bundan dolayı Rādhā ve Govinda'nın beraberliğini tasavvur etmek, Mahāprabhu'nun Kendi örneğiyle sergilediği, ayrılık duyguları beslemekten çok daha tehlikelidir.

Śrī Caitanya Mahāprabhu, Kṛṣṇa'dan ayrı oluşunu düşünürken, "Kṛṣṇa olmadan Kendi yaşamıma bile dayanamıyorum! Onun lütfü olmadan, Onunla beraber olmadan, istenmeyen varlığımı ayakta tutmam imkansız." Bu tür bir ruh hâli bize yardımcı olur, ama yine de taklit etmemeliyiz; onun yerine bu ruh hâlini en üstün idealimiz olarak saygıyla benimsemeliyiz. Bu bizlerin kirliliği istenmeyen alışkanlıklarımızı (*anarthaları*) temizlememize yardımcı olur. Bir miktar göz yaşı var diye, en üstün aşamaya ulaştığımızı düşünmemeliyiz, bu tür düşüncelere izin vermemeliyiz. Śrī Caitanya Mahāprabhu'nun Kendisi şöyle der, "Yüreğimde bir damla ilahî aşk yok, olsaydı maddesel yaşantımı nasıl sürdürürdüm?"

Ve Navadwīpa'da yaşayanlar sevgi gücüyle ayrılığın bu üstün mertebesine yönelsinler diye Śrī Caitanya Mahāprabhu *sannyāsa* aldı. Yaşlı annesi Śacī-devī ümitsizce ağlıyordu. Genç karısı Viṣṇuprīya-devī günlerini çaresizlik içinde geçiriyordu. Mahāprabhu tanrı aşkını

vermek için gelmişti ve insanların kalplerine bu aşkı zerkederek heyecan yaratmak için *sannyāsa* aldı. İnsanlar şöyle düşünüyorlardı, "Nimai Paṇḍita kimdi? Bizlere ne türlü bir menfaat vermek için buraya geldi?" Herşeyini terketmesi insanların sempati duymasına neden olmuştu. Lord bütün bu nedenlerden dolayı *sannyāsa* aldı.

Vṛndāvan'a Koşmalıyım

Sannyāsa töreni sona erdikten sonra Śrī Caitanya Mahāprabhu aklını kaybetti. "Vṛndāvana'ya koşmalıyım," diye düşündü. "Bu dünyayla olan tüm bağlarımı koparttım. Ona karşı hiçbir ilgim yok. Yalnız Kṛṣṇa'nın hizmetinde olmak için Vṛndāvana'ya koşmalıyım." Trans hâlinde *Śrīmad Bhāgavatam*'dan bir ayet okudu. Ayette Kṛṣṇa, Uddhava'ya *sannyāsa*'nın tanımını yapar. Bu ayet bir *tridaṇḍī-bhikṣu* tarafından, bir dilenci tarafından söylenmişti. Mahāprabhu ayeti okurken bir yandan da şöyle düşündü, "*Sannyāsi* giysileri aldım çünkü bu Benim yaşantım için yararlı olacak. Artık bu toplum içinde kimsenin bana karşı söyleyecek sözü olmayacak, kimse üzerimde hak iddia etmeyecek, Ben de Kendimi yalnız Kṛṣṇa'nın hizmetine adayacağım. Vṛndāvana'ya gidiyorum ve kimseyle ne bir alış verişim, ne de bağlantım var." Bu şekilde, vecdle çılgına dönmüş hâlde dansetmeye ve tanrının adlarını söylemeye başladı. Keśava Bharatī Mahārāja Onu kucakladı, *guru* ve öğrenci birbirlerine sarıldılar ve dansedip Hare Kṛṣṇa söylemeye başladılar. O sırada Mahāprabhu, yaşamının son dönemlerinde *tridaṇḍī sannyāsa* almış olan ve toplumun işkencesine değişik şekillerde katlanmak zorunda kalan bir *brāhmaṇa*nın ayetini okudu. Ayette şöyle diyordu:

*etām sa āsthāya parātma-niṣṭhām
adhyāsitām pūrvatamair maharṣibhiḥ
aham tariṣyāmi duranta-pāraṁ
tamo mukundāṅghri-niṣevayaiva*

"Geçmişteki yüce pirlere, *sannyāsa* yolunu benimsediler ve gösterdiler. Ben artık o yaşam tarzını benimsedim. Şimdi, herşeyi bir yana bırakıp, Vṛndāvana'ya koşacağım. Orada Mukunda, Kṛṣṇa adını alıp cehalet okyanusunu aşacağım. Bu *māyā*'yı aşım Vṛndāvana'ya ulaşacağım ve tam anlamıyla Kṛṣṇa'nın hizmetine gireceğim."

Bir *sannyāsi*'nin giysisi dışa ait bir uygulamadır; oysa asıl önemli olan Mukunda'ya hizmet etmektir. Mahāprabhu bu ayeti söyleyerek o anda Katwa'dan Vṛndāvana'ya doğru yola çıktı. Ganj Nehrinin kıyısından ormana girdi, bir yandan da şöyle düşünüyordu, "Şimdi görevim mümkün olduğunca kısa sürede Vṛndāvana'ya ulaşmaktır, orada تنها bir yerde oturacağım ve Kṛṣṇa'nın adını zikredeceğim."

Śrī Caitanya Mahāprabhu Vṛndāvana'ya doğru koşmaya başladı ve akşam olmadan ormana girdi. Nityānanda Prabhu, Candrasekhara Ācārya, Mukunda Datta ve Jagadānanda onun peşinden ormana daldılar. Koşarken zaman zaman yere düşüyor ve "Kṛṣṇa, Kṛṣṇa!" diye bağıriyordu. Sonra bir anda ayağa kalkıp belirsiz bir yöne, doğu, batı kuzey, güney aldırmeden, koşmaya başlıyordu.

Nimai Paṇḍita'nın Deity'si eşi - Viřnupriyādevī tarafından yaptırılan ve ibadet edilen özgün Deity

Trans Hâlinde Oradan Oraya

Bazen öylesine hızlı koşardı ki adanmışlar Ona yetişemezler, özellikle de geceleri karanlıkta izini kaybederlerdi. Ardından hepsi hayal kırıklığına uğrar, “Śrī Caitanya Mahāprabhu, efendimiz, ustamız bizi terketti,” diye düşünürlerdi. Ama birden uzaklardan “Kṛṣṇa, Kṛṣṇa, Kṛṣṇa!” diye yakaran, inleyen sesini duyarlardı. Hemen o yöne koştuklarında Onu yere kapanmış ağlarken bulurlardı,

*kāhān mora prāna nātha murali-vadana
kāhān karoṇ kāhān pān vrajendra-nandana*

“Benim sevgili Kṛṣṇa’m nerede? Bu ayrılığa dayanamıyorum. Flüt çalan, yaşamımın efendisi nerede? Ne yapsam? Mahārāj Nanda’nın oğlunu bulmak için nereye gitsem?” Yürek parçalayan acıklı bir sesle ağlardı. Büyülenmiş hâlde, ne yöne gideceğinin bilincinde olmadan şöyle derdi, “Siz kimsiniz? Ben Vṛndāvana’ya gidiyorum. Beni neden rahatsız ediyorsunuz?” Onu biraz rahatlatır sonra tekrar batıya, Vṛndāvana’ya yönelirlerdi. Śrī Caitanya trans hâlinde oradan oraya dolaşmaya devam etti. Ama adanmışların Ona olan büyük bağlılığı batıya gitmesine izin vermedi.

Nityānanda Prabhu, Onun trans hâlinde olmasından yararlanıp türlü diller dökerek yüzünü Śāntipura’ya çevirirdi. *Caitanya-Bhāgavata*’da söz edildiği üzere, Katwa’dan başlayıp Vakreśvara yakınlarında, Dubrarājapura’nın altı mil kuzey doğusunda, Birbhum yöresinde bir yere varıncaya kadar batı yönünde giderlerdi. Adjai Nehrinin karşı kıyısında, Viśramatalā’da Śrī Caitanya’nın yeri olarak bilinen bir yer vardır. İşte orada, Śrī Caitanya yüzünü batıdan doğuya, Vṛndāvana’dan Śāntipura’ya çevirmişti.

O akşam, ertesi gün ve gece dolaşıp durdular. Sonunda, üçüncü günün akşamı, kırmızı renkli vazgeçmişlik giysisiyle Mahāprabhu’nun karşısına çıkan Nityānanda Prabhu’nun yönlendirmesiyle Kalna’dan geçip Śāntipura’ya döndüler. Śrī Caitanya Mahāprabhu, Nityānanda’ya çok yakın olduğu hâlde onu *sannyāsī* kılığında tanıyamadı. *Sannyāsī*’yi görünce şöyle düşündü, “Vṛndāvana’ya gidiyorum ve karşımda bir *sannyāsī* duruyor,” ona şöyle seslendi, “Ey Śrīpāda *sannyāsī*, nereye gidiyorsun?”

“Seninle beraber Vṛndāvana’ya gideceğim.”

“Vṛndāvana buraya ne kadar uzaklıkta?”

Nityānanda, Kalna yakınındaki Ganj’i gösterip, “İşte bak Yamunā karşıda,” dedi.

Bunun üzerine Mahāprabhu, “Oh! Yamunā’ya ne kadar yaklaşmışız!” diyerek suya girdi ve aşağıdaki ayeti söyledi:

*cid-ānanda-bhanoḥ sadā nanda-sunoḥ
para-prema-pātrī drava-brahma-gātrī
aghānām lavitrī jagat-kṣema-dhātrī
pavitri-kriyān no vapur mitra-putrī*

“Ey güneşin kızı: sen her ne kadar su şeklinde ortaya çıktıysan da, güneş olan Nanda’nın oğlu için çok değerlisin. Sen tüm günahkârların günahlarını yok edersin. Lütfen şu ölümlü bedeni arındır.” (Kavi Karṇapūra: *Caitanya Candrodaya-naṭaka* 5.13)

Śrī Caitanya Mahāprabhu Ganj kıyılarında varmadan az önce Nityānanda Prabhu, Advaita Ācārya'yı çağırması için Candraśekhara'yı görevlendirdi. Mahāprabhu, Advaita Ācārya'ya şöyle dedi, "Sen misin Advaita? Benim Vṛndāvana'da olduğumu nereden bildin?" Advaita Ācārya şöyle cevapladı, "Şaka yapıyor olmalısın. Sen neredeysen Vṛndāvana da oradadır. Buralara, Ganj kıyılarında gelmiş olman benim ne kadar şanslı olduğumu gösteriyor."

"Ne, Ganj mı?"

"Evet." O zaman Mahāprabhu kendine geldi ve, "Bu Nityānanda Prabhu'nun oyunu. Beni Ganj'ın kıyılarında getirip Yamunā olduğunu söyledi. Bunların hepsi düzmece! Bu oyuna yem oldum."

Advaita Ācārya karşı çıktı, "Yok, hayır! Nityānanda Prabhu yalan söylemedi. Sen gerçekten de Yamunā'da yıkandın. Yamunā ve Ganj Allahabad'da birleşirler, śāstra'larda da söz edildiği üzere nehrin batısı Yamunā'dır, doğusu ise Ganj. Sen nehrin batısında suya girdin, öyleyse kutsal metinlere göre Yamunā'da yıkandın. Nityānanda Prabhu yalan söylemiş değil. Herneyse, gelirken senin için şu yeni giysiyi getirdim. Islak giysileri çıkar, yenileri al. Ayrıca Sana birşey pişirdim. Üç gündür oruç tutuyorsun ve bugün *sannyāsī* olarak Benim evimde bağış kabul etmelisin. Ben fakir bir adamım," dedi avuçlarını göğsünde birleştirip, "ama mutlaka gelmelisin," diye yakardı. Onu sandalla Śāntipura'ya, Advaita Ācārya'nın evine getirdiler. Ertesi sabah Śacīdevī geldi. Mahāprabhu yaklaşık on, on iki gün Śāntipura'da kalarak *kīrtan* yaptı.

Vṛndāvana Nedir?

Vṛndāvana nedir? Bir bilinç düzeyidir. Bilincin farklı aşamalarında, farklı öznel gerçekler bulunur. Herşey Lord'un iradesinden ortaya çıkar. O öznedir ve Onun enerjisi ve güzel iradesi öznedir. Tanrı, "Işık olsun!" dedi – ışık oldu. Tanrı "Su olsun!" dedi – su oldu. Tanrı "Toprak olsun!" dedi – toprak oldu. Eğer, daha üst özne, bir hipnozcu gibi daha alt öznenin birşeyi görmesini isterse, alt özne o şeyi görür. Bizler hepimiz öznel, hayal ürünü dünyadayız, oysa gerçeğin süper öznel mekânı hayal gücünün üzerindedir. Böylece Kṛṣṇa, bilinci saflaştırmış olan kişiye Kendisini gösterir ve kişi, saf bilinç aşamasında öznel gerçeğin gerçek doğasını algılayabilir (*sattvam viśuddham vasudeva śabdītam*).

Vṛndāvana'nın her yerde olduğunu göstermek için Mahāprabhu vecd içinde oradan oraya koşuyordu. Karşılaştıklarında Advaita Prabhu Ona şöyle dedi, "Vṛndāvana'ya gidiyorum derken sanırım şaka yapıyordun. Sen neredeysen Vṛndāvana da orasıdır. Bizler bunu gördük. Söylediğin şey çok garip: 'Vṛndāvana'ya gidiyorum,' diyorsun Bizlere Vṛndāvana'nın değerini öğretmek için böyle davranıyorsun."

Aşk Ülkesi

Kutsallığın en üst boyutu Vṛndāvana, bir bilinç düzeyidir. Huşu ve saygının egemen olduğu Vaikuṅṭha'nın üzerindedir. Vṛndāvana, sadeliğin ve ilahî aşkın ülkesidir. O en üst bilinç düzeyinde yaşayanlar ise garip bir şekilde Vṛndāvana'da olduklarını duyumsamazlar. Bu *aprakṛta*'dır yani maddeselin üzerindedir.

Bilgi beş başlık altında gruplandırılır. En alt bilgi, kişinin kendi duyuusal deneyimlerinden elde ettiği bilgidir: *pratyakṣa* – yani duyularımızla deneyimlediklerimizin tümü. Bu ilk aşamadır. Daha ileri ikinci aşama kendi duyularımızla değil başkalarının deneyimlerinden elde ettiğimiz bilgidir (*parokṣa*), örneğin bilim adamları deneyim kazanırlar, bizler de onların buluşlarından ve keşiflerinden bilgi ediniriz.

Üçüncü aşama insan deneyimi aşamasının üzerindedir (*aparokṣa*). Derin uyku gibi birşeydir. Uyandıığımızda, “Çok iyi uyudum, güzel uyudum,” deriz. Ama derin, rüyasız uyku sırasında o durumun bilincinde değilizdir. Derin, rüyasız uykudan sonra, o deneyimin farkındalığını ifade ederiz ama bu belirgin net değildir. *Aparokṣa*, belirsiz olan bir tür bulanık deneyimdir. Bu deneyimde özne ve maddesel nesne bir araya gelirler ve maddesel nesne öznenin içinde yok olur, gider. Śaṅkarācārya, gayrişahsiyetçiliğin (impersonalizmin) büyük destekçisi, bilincin aşamalarını bu noktaya kadar getirir.

Dördüncü Boyut

Öte yandan, büyük adanmış-bilgin Rāmānujācārya ve diğer Vaiṣṇava *ācārya*’lar bunun da ötesinde dördüncü bir aşama olduğu görüşündedirler. Bu boyut *adhokṣaja*’dır, aşkındır yani kaba veya ince duyuların kapsamı dışında varolandır. Bu boyut öyle bir boyuttur ki, onu yalnızca O, güzel iradesiyle, bizim algılamamızın kaba boyutuna indiği zaman deneyimleyebiliriz. Eğer çekilip giderse, elimizden birşey gelmez; onu bulamayız. Bizler, Mutlak Gerçeğin bizim bilgimizin kontrolünde olduğunu söyleyemeyiz. Mutlak Gerçeği böyle ölçemeyiz. O bağımsızdır. O, güzel iradesiyle aşağıya inebilir ve o daha yüksek ülkeyi deneyimleyebiliriz, ama eğer çekilirse, çaresiz kalırız, hiçbir şey yapamayız. Ağlayabiliriz, dua edebiliriz, ama oraya zorla, kendi gücümüz sayesinde giremeyiz. Bu dördüncü bilinç boyutudur ve muhteşemdir, gücün, ilhamın kendisidir. Eğer bize kendisini gösterirse Vaikuṅṭha denen, huşu ve enerjinin sınırsız mekânıyla ilgili deneyime sahip olabiliriz.

Bu *adhokṣaja* boyutudur. O hâlde duyularla algılanan doğrudan deneyim yani *pratyakṣa* var, ardından *parokṣa*, başkalarının deneyimlerinden öğrenme, sonra *aparokṣa* belirsiz bilincin negatif boyutu ve dördüncü boyut da: *adhokṣaja*. Bizler yerin altındayız. Gerçek bilgi ise yukarıda, yüzeyde, deneyimlerimizin ötesindedir. Eğer deneyimlerimizi saran kalın örtüleri delebilseniz *adhokṣaja* ile yani başka bir bilinç boyutuyla ilişkiye girebiliriz: *Adhokṣajam indriyam jñānam*: *adhokṣaja* daha üstün bilgi demektir. Bu bilgi bu dünyayı deneyimleyerek edindiğimiz bilgiyi zorlar. Bu aşkın, kavrayış ötesi bilgi, bilginin dördüncü aşamasıdır. Bu boyut her yönüyle farklıdır. Bu dünyaya benzemez.

Fakat *Śrīmad Bhāgavatam* ve Śrī Caitanya Mahāprabhu aracılığı ile biliyoruz ki bu maddesel dünyaya benzeyen ancak maddesel olmayan beşinci bir bilgi aşaması var. Buna da *aprakṛta* denir. Bu aşama Goloka’dır, salt Kṛṣṇa’nın ülkesinde bulunan en gelişmiş tanrı kavramıdır. Mutlağın temel bilgisinin, maddesel yaratılışın en düşük düzeyiyle bile bağlantı içinde olması gerekir; yanlış dünyasının en berbat kısmını bile uyumlu hâle getirebilmesi gerekir. Bu da *aprakṛta*, yani maddeselin üzerinde olandır. Bu en üst mekâna girmek ancak ilahî aşkla mümkündür.

Herşey yalnız aşk sayesinde uyumlu hâle gelebilir. Seven anne kör yavrusunun gözlerini güzel lotus çiçekleri gibi görür, diye bir söz vardır. Anne sevgiden kör olmuştur. O hâlde, adi ve aşağılık olan ne varsa, yalnız ve yalnız bütün güzelliğiyle parlayan aşk sayesinde uyumlu hâle gelir. İşte bu *prema*’dır, ilahî aşktır. Bir kral bile merhamet, acıma duygusu, lütuf sayesinde sokaktaki bir çocukla oynayabilecek düzeye inebilir. Şefkat buna imkan sağlar. Üstün ve aşağı arasındaki fark bu boyutta ortadan kalkar.

Büyüleyen Enerji

Vṛndāvana'da yaşayanlar kendilerini sıradan kabul ederler. Bu *jñāna-śunya-bhakti*'dir, hesap kitaptan yoksun olan, hatta Lord'un sahip olduğu bolluğu ve gücü bile düşünmeyen ilahî aşk. Bu adanmışlık Vaikuṅṭha'nın da üzerindedir ve *yogamāyā*'nın yani büyüleyici enerjinin sihri altında varlığını sürdürür. *Yogamāyā*'nın özel becerisiyle en üst durumda olanlar kendilerini çok değersiz görürler. Aşk büyük küçük, üstün aşağı farkını ortadan kaldırır. Vṛndāvana işte böyle bir varoluş boyutudur. Orada zerre kadar hesap kitap yoktur (*jñāna-śunya bhakti*). Sürekli Vṛndāvana'da yaşayanlar bile kendi ileri durumlarından habersizdirler.

Advaita Prabhu Śrī Caitanya Mahāprabhu'ya, "Sen neredeyse Vṛndāvana orasıdır," der. Narottama dāsa Ṭhākura ise nerede Kṛṣṇa'nın gerçek bir kulunu bulursan orası Vṛndāvana'dır der (*yata vaiṣṇavagana sei sthāna vṛndāvana. Prema-Bhakti-Candrikā*). Dışarıdan bakınca bizler onların bu sıradan dünyanın birer üyesi olduklarını düşünürüz oysa onların konuşmalarının ve davranışlarının hedefi Vṛndāvana'dır. Buna rağmen, Vṛndāvana'da oldukları halde kendilerini orada hissetmezler.

Kendi yüksek konularının bilincinde değildirlir. Bir Kral kendi gücünün çok fazla bilincinde olmadığı zaman kendisini sıradan bir insan gibi görür. İşte bunun gibi. Bir kişi doktor olabilir ama şefkati nedeniyle hastasına bir hastabakıcıymış gibi bakar. Hastasına olan aşkı ve şefkati nedeniyle aşağıya inip bu görevi üstlenir ama yine de büyüktür. Vṛndāvana yaşantısının güzel yapısı işte böyledir. O yaşantı, üstünlük havası, tavrı olmaksızın üstündür. Yüce oldukları halde, basit görünürler. Güç; şefkat ve aşk giysileri giymiş, tevazu sedirine oturmuştur – işte Vṛndāvana budur. Navadwīpa de aynen böyledir.

Śrīmad Bhāgavatam ve Śrī Caitanya Mahāprabhu'ya göre orası yaşayabileceğimiz en üstün ve övgüye değer yerdir. Orada, Yüce Lord Kṛṣṇa ve *gopī*ler ormanda yaşamaktadırlar. Orada ihtişam veya büyük yapılar yoktur ama eğer ihtişamı görecek gerçek gözlere sahipsek bunu Vṛndāvana'da görürüz. Olanlar tarafsız olarak değerlendirildiği zaman, onların durumlarının çok yüce olduğu anlaşılır; ancak onlar tevazuları nedeniyle bizim düzeyimize inmişlerdir. Vṛndāvana'da karşımıza çıkan yaşam şekli çok hoş ve güzeldir. Ve Mahāprabhu *Śrīmad-Bhāgavatam* aracılığı ile bunu bizlere göstermek üzere geldi. Kṛṣṇa o ülkenin Lord'udur ve inekler, tepeler, ormanlar ve Yamunā nehri, hepsi de orada elverişli bir ortam yaratırlar.

Böylece Mahāprabhu bizleri eğitmek, bizleri yukarıya çekmek ve bizleri o yerin sürekli sakinleri yapmak için *sannyāsa* aldı. O, aslında gerçek ben'imizin o mekânda, o boyutta yaşadığımızı ancak bilincimizin ne yazık ki dışarıya odaklandığını söyler. Şu an yaratılışın maddesel yönünün egemenliği altındayız ve acı çekmekte olduğumuzu düşünüyoruz oysa bunların tümü hayaldir, yanılıdır. Bu mani'den kurtulmalıyız. Mani çılgınlık demektir, bizler şu anda bu mani'nin kölesiyiz. Nasıl bir kaçık dışarı çıkar ve sokaktaki kağıt ve bez parçalarını toplarsa bizler de bütün dikkatimizi dünyaya verdik, ama bu çılgınlık ortadan kalkınca, gözlerimizi kendi evimizde açacağız.

Büyük Bir Trajedi

Tanrı'ya, yuvamıza dönmeliyiz. Śrī Caitanya Mahāprabhu şöyle der, "Yuvanız çok güzel bir ülkedir. Orası için uğraş vermelisiniz. Neden sürekli olarak savaşlar, salgın hastalıklar, depremler, istenmeyen rahatsızlıklar, hırsızlıklar, çeteler ve çevrenizdeki kişilerle aranızda çıkan çatışmalar yüzünden huzursuzluk içindesiniz? Bütün bunların temelinde kendinizi bu maddesel dünya ile ve etten, kemikten bir bedenle özdeşleştirmiş olmanız gerçeği yatar.

Yolunuzu yeniden gözden geçirmeniz ve yuvanıza dönmeniz gerekir.” İşte gerekli olan budur. Ülkemiz öylesine hoş, güzel ve kutsal bir yer ki. Śrī Caitanya Mahāprabhu’nun *sannyāsa*’sı hepimiz içindir, bizleri evimize geri getirmek içindir, rahat edelim, yuvamızın güzelliklerini yaşayalım dyledir. Eğer içimizde yuva-bilinci varsa o zaman böyle bir öneriyi kabul etmeliyiz: yuvam güzel yuvam.

Śrī Caitanya Mahāprabhu’nun *sannyāsa*’sı adanmış kullar ve aile bireyleri için zalimce bir seçimdi. Ama amacı bizleri yuvamıza götürmektir. Birleşmenin vecdini anlayabilmek için Śrī Caitanya Mahāprabhu’nun adanmış kullardan ve yakınlardan ayrılmada örnek olması gerekiyordu. Ayrılık ve birleşme karşılıklı olarak yararlıdır. Mahāprabhu’nun *sannyāsa*’sı, Onun vazgeçışı, büyük bir ayrılık trajedisidir.